

Sygn. akt **VI RCa 344/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SR del. do SO Arkadiusz Rokicki (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2015 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. S.**

przeciwko **E. S.**

o przedłużenie obowiązku alimentacyjnego pomiędzy byłymi małżonkami

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 7 listopada 2014 roku

sygn. akt III RC 694/14

I. Apelację oddala.

II. Przyznaje adwokatowi M. R. wynagrodzenie ze Skarbu Państwa (kasy Sądu Rejonowego w Olsztynie) w kwocie 60 zł (sześćdziesiąt złotych) powiększone o podatek VAT 23 %, za pomoc prawną świadczoną powódce z urzędu.

Sygn. akt VI RCa 344/14

UZASADNIENIE

Powódka Z. S. wniosła o przedłużenie obowiązku alimentacyjnego zasądzonego w kwocie po 250 zł miesięcznie na jej rzecz od byłego męża E. S. wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 06 maja 2008 r., sygn. akt VI RC 757/07, a następnie podwyższonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 21 stycznia 2010r. w sprawie III RC 874/09 do kwoty po 300 zł miesięcznie. Uzasadniając swoje stanowisko podała, że alimenty, które były orzeczone na okres 5 lat, stanowią jej główny dochód. Oprócz alimentów pobiera również rentę w wysokości 935,21 zł. Obie kwoty muszą powódce wystarczyć na zakup leków, żywności, artykułów gospodarczych i środków higieny, opłaty za mieszkanie i telefon. Ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności. Wskazała również, że cierpi na liczne choroby między innymi: naczyniak rdzenia kręgowego, wrzody żołądka, przepuklina rozworu przełykowego, niedrożność jelit, łuszczyca, osteoporoza, wzw, przetoka ropna i zapalenie kości piętowej lewej z niegojącą się raną, gruźlica kości, nadciśnienie tętnicze.

Pozwany E. S., w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości. Wskazał, że jego sytuacja materialna niewiele się różni od powódki. Jego wynagrodzenie za pracę wynosi 1.242,00 zł netto. Po uwzględnieniu wydatków „na życie” i opłatę alimentów na rzecz powódki pozostaje mu 631,22 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 07 listopada 2014r. powództwo oddalił i zasądził na rzecz adwokata M. R. wynagrodzenie za pomoc prawną świadczoną z urzędu w wysokości 60 zł.

Sąd ten ustalił, że alimenty na rzecz powódki Z. S. od pozwanego E. S. ustalone zostały wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 06 maja 2008 r. w sprawie VI RC 757/07 na kwotę 250 zł miesięcznie, a następnie zostały podwyższone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 21 stycznia 2010 r. w sprawie III RC 874/09 na kwotę 300 zł. W czasie wyrokowania powódka utrzymywała się z renty i zasiłku opiekuńczego w łącznej w wysokości 719 zł netto. Uiszczala opłaty za mieszkanie w wysokości 480 zł miesięcznie, zaś na leki wydawała 280 zł miesięcznie. Z uwagi na choroby miała orzeczoną pierwszą grupę inwalidzką. Zamieszkiwała z synem. Pozwany pracował w firmie (...) sp. z o.o., otrzymując wynagrodzenie w wysokości ok. 850 zł netto. Za mieszkanie płacił 400 zł, leki - 40 zł, telefon - 60-100 zł oraz spłacał kredyt za samochód, którego rata wynosiła 380 zł miesięcznie. Obecnie Z. S. otrzymuje rentę w wysokości 935,21 zł. Jej aktualne koszty utrzymania to 300 zł za opłaty za mieszkanie i wydatki na leki w wysokości ok. 154 zł. W toku postępowania Sąd Rejonowy ustalił także, że powódka zamieszkuje wraz z synem, ponosząc częściowo koszty utrzymania mieszkania. Z. S. z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie podjąć jakiegokolwiek pracy. Orzeczoną ma I grupę inwalidzką. Cierpi na liczne choroby między innymi: naczyniak rdzenia kręgowego, wrzody żołądka, przepuklinę rozworu przełykowego, niedrożność jelit, łuszczycę, osteoporozę, wzw, przetokę ropną i zapalenie kości piętowej lewej z nieogojącą się raną, gruźlicę kości, nadciśnienie tętnicze. Sąd I instancji ustalił ponadto, że pozwany nadal pracuje w firmie (...) sp z o.o., a jego wynagrodzenie wynosi 1242,20 zł netto. Nie posiada żadnych dodatkowych źródeł dochodów. Jego koszty utrzymania to koszty zakupu opału w wysokości 191,67 zł miesięcznie, utrzymania domu - 166,67 zł miesięcznie, dojazdów do pracy - 152,64 zł, zakupu leków - 50 zł, utrzymania samochodu - 50 zł. Pozwany przeszedł niedawno zawał mięśnia sercowego, w związku z czym przebywa na zwolnieniu lekarskim. Z zaleceń po koronarografii wynika, że leczenie farmakologiczne będzie trwało 12 miesięcy w związku z czym jego miesięczne wydatki na leki wzrosły.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, wydając wyrok z dnia 07 listopada 2014r., za podstawę swojego rozstrzygnięcia przyjął przepis art. 60 § 3 k.r.o. i uznał, że do wyjątkowych okoliczności uzasadniających przedłużenie obowiązku alimentacyjnego, o którym mowa w art. 60 § 3 in fine k.r.o., orzecznictwo SN zalicza m.in.: długotrwałość pożycia małżonków, znaczne dysproporcje w ich statusie materialnym po rozwodzie, obiektywne przyczyny uniemożliwiające lub ograniczające zarabkowanie, a także możliwość pomocy ze strony innych członków rodziny. Przedłużenie alimentów jest bowiem w szczególności uzasadnione jeśli w sytuacji stron istnieje istotna różnica na korzyść zobowiązanego. W realiach przedmiotowej sprawy nie można natomiast stwierdzić, że istnieją znaczne dysproporcje pomiędzy sytuacją majątkową powódki i pozwanego. Osiągane dochody są porównywalne. Sytuacja materialna Z. S. kształtuje się niemalże identycznie jak w czasie orzekania o obowiązku alimentacyjnym. Zmianie nie uległa praktycznie wysokość otrzymywanego przez nią dochodu. Również jej podstawowe potrzeby nie uległy zmianie. Także sytuacja materialna E. S. praktycznie nie uległa zmianie, a jego dochody kształtują się na podobnym poziomie jak w chwili orzekania o obowiązku alimentacyjnego. Natomiast potrzeby pozwanego, głównie w zakresie opieki medycznej, zwiększyły się. Aktualnie stan zdrowia zarówno powódki jak i pozwanego uległ pogorszeniu. W chwili obecnej zarówno powódka jak i pozwany muszą przyjmować leki (pozwany przeszedł niedawno zawał). Także nie bez znaczenia jest fakt, że powódka uzyskuje pomoc ze strony syna w utrzymaniu mieszkania. Powyższe ustalenia pozwalają Sądowi przyjąć, że w przedmiotowej sprawie nie zaszły wyjątkowe okoliczności przemawiające za przedłużeniem obowiązku alimentacyjnego. Za wyjątkowością sytuacji przemawia zestawienie krytycznego położenia jednego małżonka ze szczególnie pomyślną sytuacją materialną drugiego z nich. Sąd badając przedmiotową sprawę nie stwierdził, aby pozwany był w tak dobrej kondycji finansowej, iż przedłużenie obowiązku alimentacyjnego nie będzie miało wpływu na jego sytuację materialną. W realiach przedmiotowej sprawy uwzględnienie powództwa musiałyby się wiązać z bezterminowym przedłużeniem obowiązku alimentacyjnego, albowiem realistycznie rzecz ujmując stan zdrowia powódki nie rokuje poprawy. Sąd Rejonowy wskazał ponadto, że obowiązek alimentacyjny E. S. nie wiązał się

z jego winą rozkładu małżeństwa. Należy pamiętać, że w wyroku rozwodowym nie orzeczono o winie żadnego z małżonków, tym samym obowiązek alimentacyjny może jedynie dotyczyć sytuacji, gdy drugi małżonek znajduje się w niedostatku. Z analizy materiału dowodowego wynika, że powódka z uwagi na stan zdrowia, nie jest w stanie podjąć jakiejkolwiek pracy zarobkowej, ale taki stan istniał już w trakcie trwania małżeństwa. W ocenie Sądu I instancji powódka jest w trudnej sytuacji materialnej, jednakże z renty jest w stanie pokryć wydatki związane z zakupem leków i zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe. Uwzględnienie powództwa prowadziłoby do sytuacji, w której pozwany byłby praktycznie w takim położeniu jak małżonek uznany za wyłącznie winnego rozpadu małżeństwa.

Od powyższego orzeczenia apelację złożyła powódka, która zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, że nie zaszyły wyjątkowe okoliczności przemawiające za przedłużeniem obowiązku alimentacyjnego.

W oparciu o powyższe strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości.

W uzasadnieniu apelacji powódka podniosła, iż jej sytuacja materialna i życiowa jest bardzo trudna. Z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie podjąć jakiejkolwiek pracy. Utrzymuje się głównie z renty w wysokości 935,21 zł miesięcznie, z której pokrywa koszty utrzymania mieszkania, zakupu leków, żywności, artykułów gospodarczych i środków higieny. W związku z trudną sytuacją materialną i życiową skazana jest na pomoc finansową syna, z którym zamieszkuje. Tymczasem pozwany, w przeciwieństwie do powódki, jest osobą utrzymującą się samodzielnie. Osiąga dochody w wysokości 1.242,20 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy słusznie wskazał na wydatki na leki pozwanego w związku z zawałem mięśnia sercowego. Jednakże jego leczenie farmakologiczne będzie trwało 12 miesięcy. Nie jest również prawdą, że dochody osiągnane przez strony są porównywalne. Koszty utrzymania ponoszone przez powódkę są większe.

Pozwany, w odpowiedzi na apelację, wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji ustalił wszystkie istotne fakty i wyciągnął z nich logiczne wnioski, a ustalenia te i wnioski Sąd Okręgowy przyjął jako własne.

Sąd Okręgowy w Olsztynie podziela stanowisko Sądu I instancji, iż brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa i przedłużenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powódki. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie występują szczególne okoliczności w rozumieniu art. 60 § 3 k.r.o. Prawidłowo Sąd Rejonowy w Olsztynie uznał, iż do wyjątkowych okoliczności uzasadniających przedłużenie obowiązku alimentacyjnego, o którym mowa w art. 60 § 3 in fine k.r.o., zaliczyć należy m.in.: długotrwałość pożycia małżonków, znaczne dysproporcje w ich statusie materialnym po rozwodzie, obiektywne przyczyny uniemożliwiające lub ograniczające zarabkowanie, a także możliwość pomocy ze strony innych członków rodziny. Przedłużenie alimentów jest uzasadnione zwłaszcza, gdy w sytuacji stron istnieje istotna różnica na korzyść zobowiązanego. Trafnie wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że w realiach przedmiotowej sprawy nie można uznać, że istnieją znaczne dysproporcje pomiędzy sytuacją majątkową powódki i pozwanego, a ich dochody są porównywalne. Brak jest podstaw do przyjęcia, że sytuacja materialna pozwanego jest tak dobra, iż przedłużenie obowiązku alimentacyjnego nie wpłynęłoby istotnie na jego finanse. Ponadto uwzględnienie powództwa musiałoby się wiązać z bezterminowym przedłużeniem obowiązku alimentacyjnego, ponieważ stan zdrowia powódki nie rokuje poprawy. Sąd Okręgowy podzielił również stanowisko Sądu I instancji, że obowiązek alimentacyjny E. S. nie wiązał się z jego winą rozkładu małżeństwa, a w wyroku rozwodowym nie orzeczono o winie żadnego z małżonków. W związku z tym obowiązek alimentacyjny może jedynie dotyczyć sytuacji, gdy drugi małżonek znajduje się w niedostatku i nie ma możliwości zarobkowych oraz majątkowych, pozwalających na pełne zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb. Sąd I instancji prawidłowo ustalił, że chociaż powódka z uwagi na stan zdrowia, nie jest w stanie podjąć jakiejkolwiek pracy

zarobkowej, ale z renty jest w stanie pokryć wydatki związane z zakupem leków i zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe.

Uznając zatem, że apelacja nie ma uzasadnionych podstaw, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy ją oddalił.

O kosztach pomocy prawnej świadczonej z urzędu za II instancję, na podstawie § 7 pkt 11 i § 13 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 z późn. zm.), orzeczono jak w pkt II wyroku.